

Lietuvos jaunimo sąžiningumo tyrimas

Kingdom of the Netherlands

Vilnius 2011

KODĖL JAUNIMAS?

Nacionalinė kovos su korupcija 2011-2014 metų programa iškelia uždavinius „Didinti antikorupcinio švietimo sklaidą pasitelkiant visuomenės informavimo ir kitas priemones“ bei „Diegti ir įgyvendinti antikorupcinio ugdymo programas“, tačiau iki šiol nebuvo rimčiau tyrinėta, koks būtent yra jaunimo suvokimas apie nesąžiningą elgesį, korupciją.

Šis tyrimas – pirmas Lietuvos jaunimo sąžiningumo tyrimas.

INFORMACIJA APIE TYRIMĄ

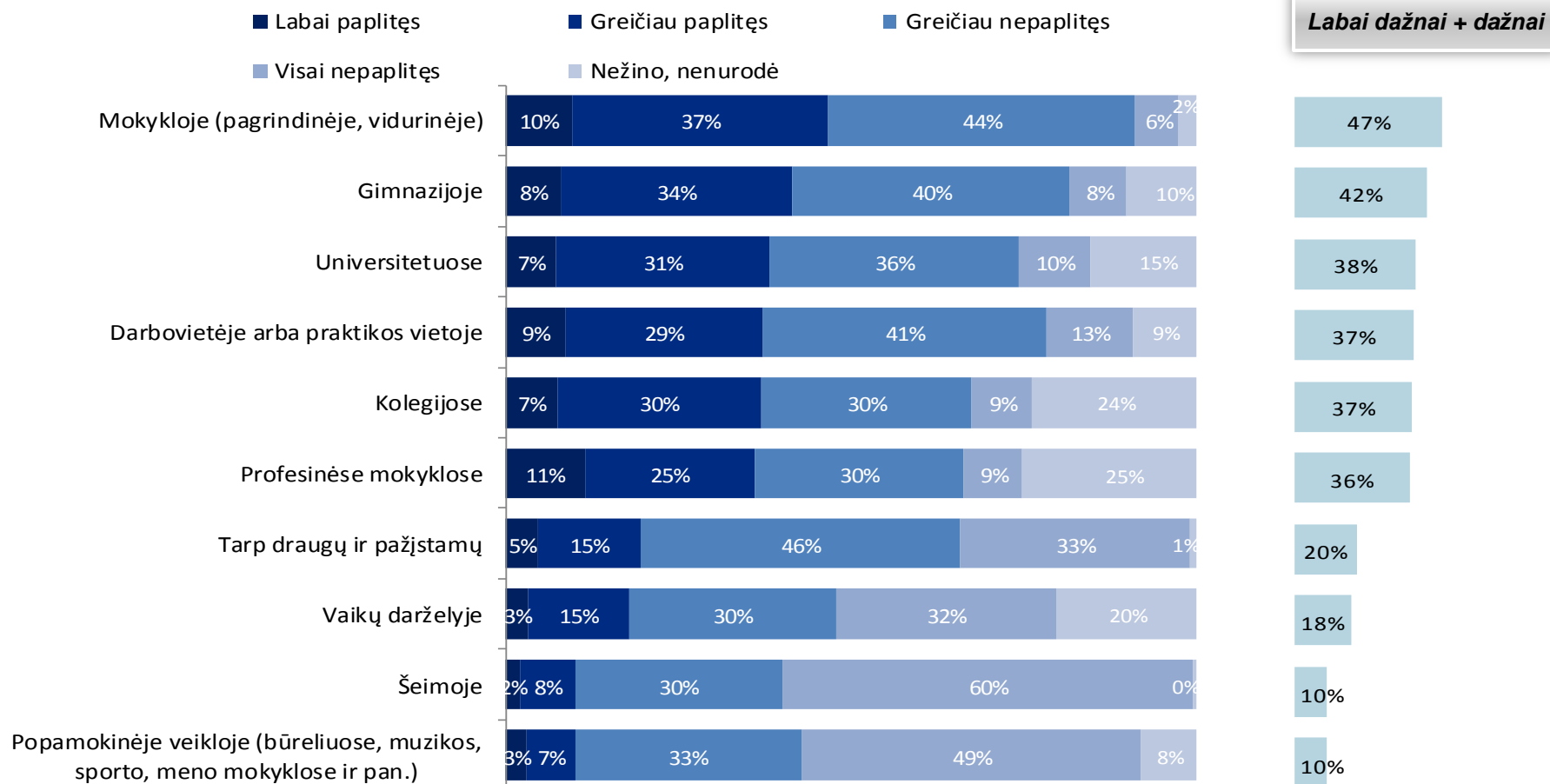
- Tyrimo tikslas – ištirti, kiek Lietuvos jaunimas linkęs pateisinti įvairaus nesąžiningo elgesio formas, kas, jaunimo manymu, galėtų užkirsti kelią tokiam elgesiui ir kokios yra šiuolaikinio Lietuvos jaunimo vertybės.
- Metodologija:
 - ✓ Pirmo etapo metu buvo atliktos dvi fokusuotos grupinės diskusijos: su jaunimo atstovais bei su jaunimo politiką ir švietimą Lietuvoje kuriojančiais ekspertais. Gauti duomenys TILS padėjo geriau suprasti tiriamą problematiką ir buvo panaudoti klausimynui suformuoti.
 - ✓ Antro etapo metu atlikta reprezentatyvi kiekybinė 16-29 m. Lietuvos gyventojų apklausa (N =700, paklaida ≤ 3,7 %). Apklausa telefonu, naudojant kompiuterizuotą telefoninių apklausų sistema (CATI), atliko UAB „Viseo“ 2011 m. rugsėjo 19 - spalio 7 dienomis.
- Tyrimą organizavo ir vykdė „Transparency International“ Lietuvos skyrius (TILS), konsultacijas teikė sociologijos prof. A. Dobryninas.
- Tyrimą finansavo Nyderlandų karalystės ambasada Lietuvoje.

KĄ TURIME IR KAS KALTAS?

NESAŽININGO ELGESIO PAPLITIMO VERTINIMAS

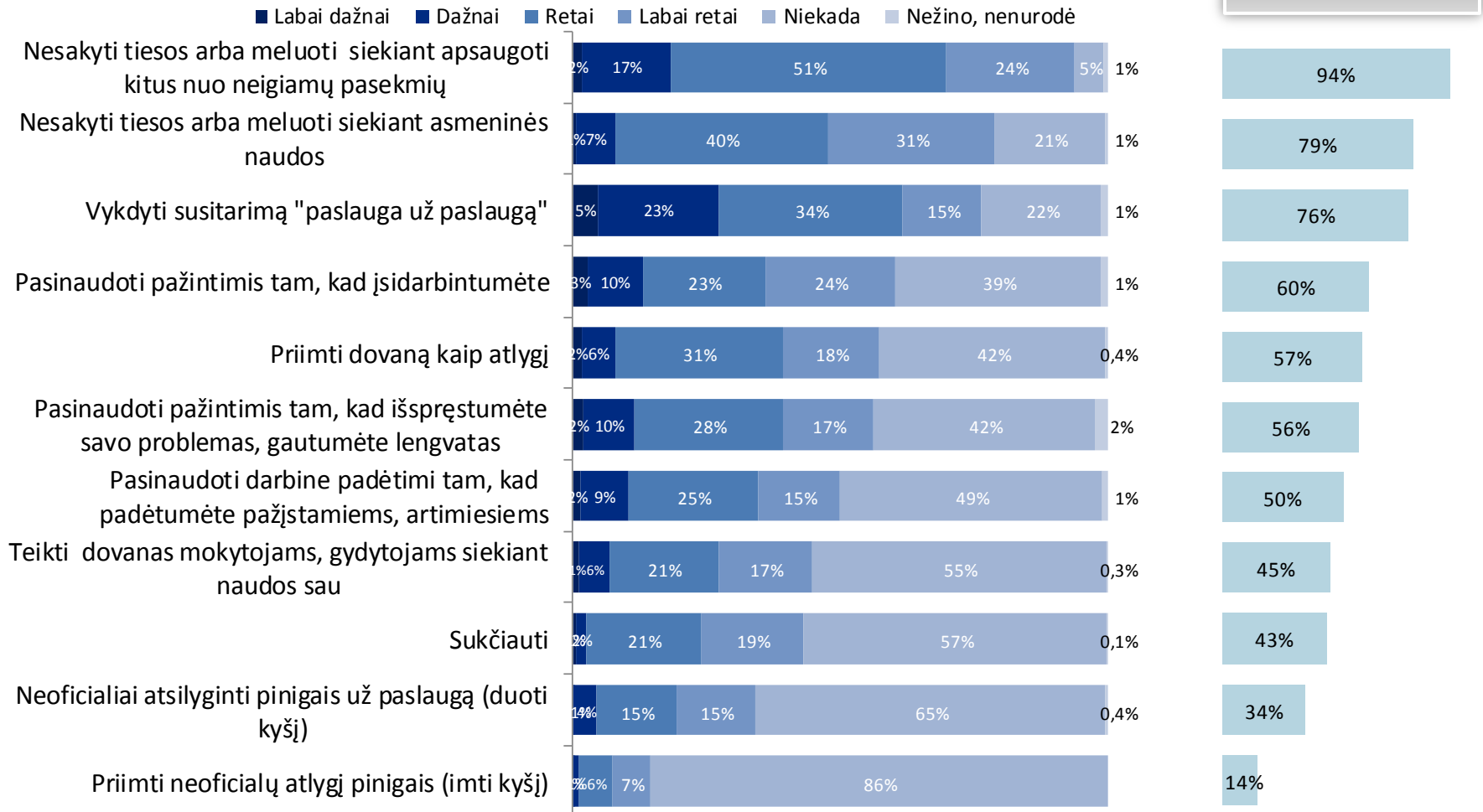
JŪSŲ NUOMONE, KIEK ŠIOJE APLINKOJE PAPLITĘS NESAŽININGAS ELGESYS?

Fokusuotos grupinės diskusijos metu jaunimo atstovai teigė, kad nesažiningas elgesys labiausiai paplitęs mokyklose ir universitetuose.

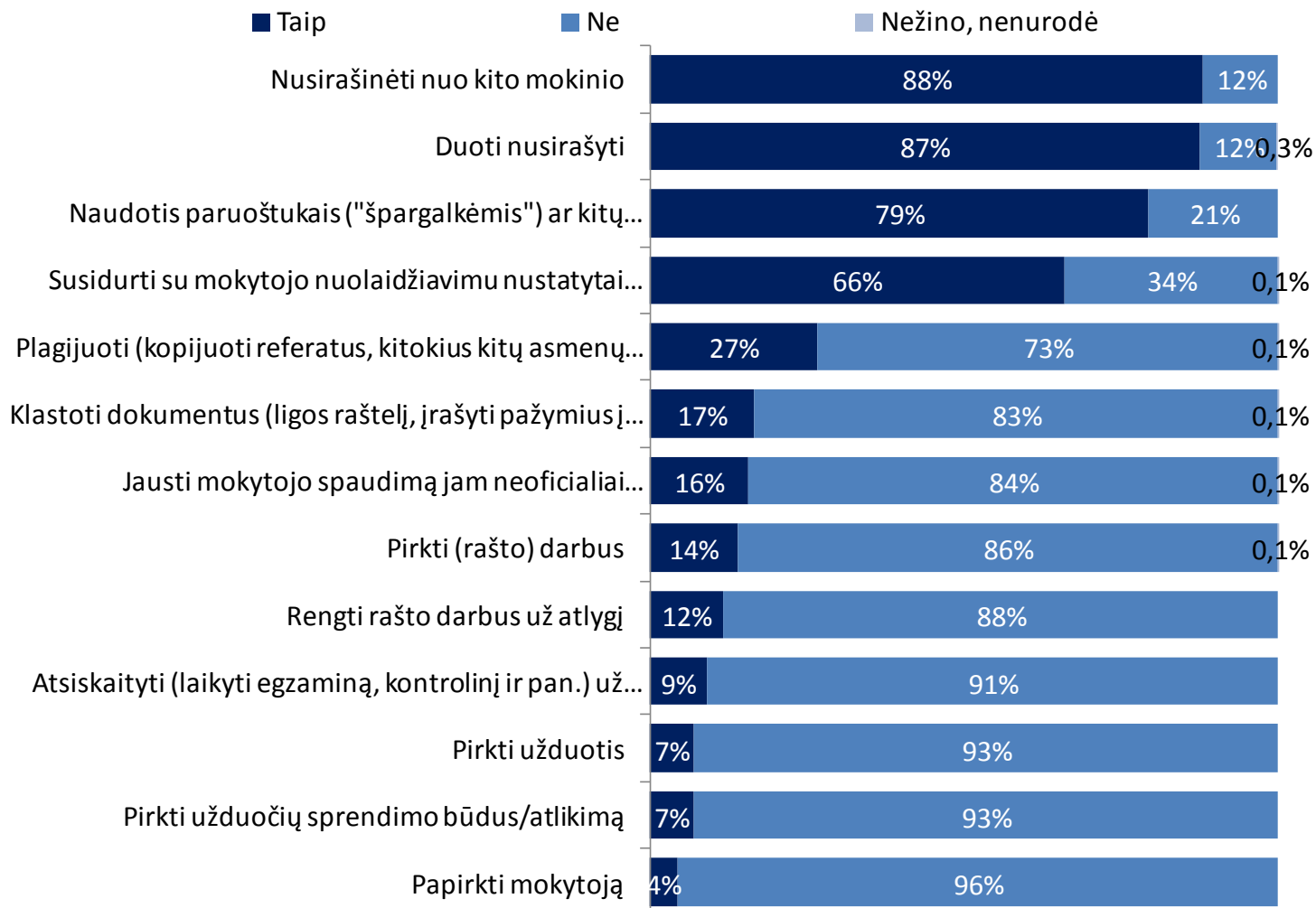
NESAŽININGO ELGESIO PATIRTIS

AR JUMS TEKO IR KAIP DAŽNAI ?

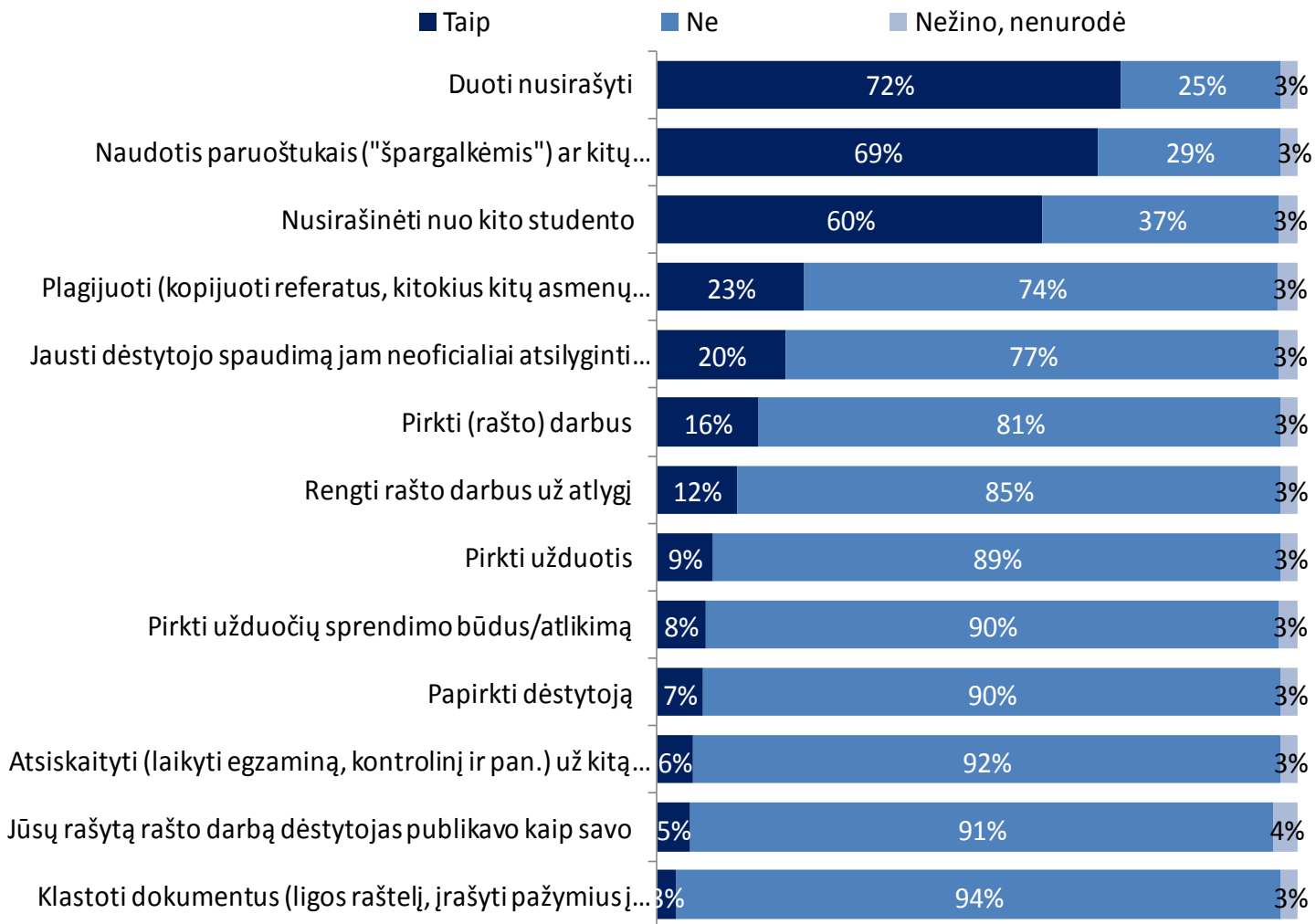
NESAŽININGO ELGESIO PATIRTIS MOKYKLOJE

AR JUMS YRA TEKĘ PASIELGTI ŽEMIAU IŠVARDINTAIS BŪDAIS?

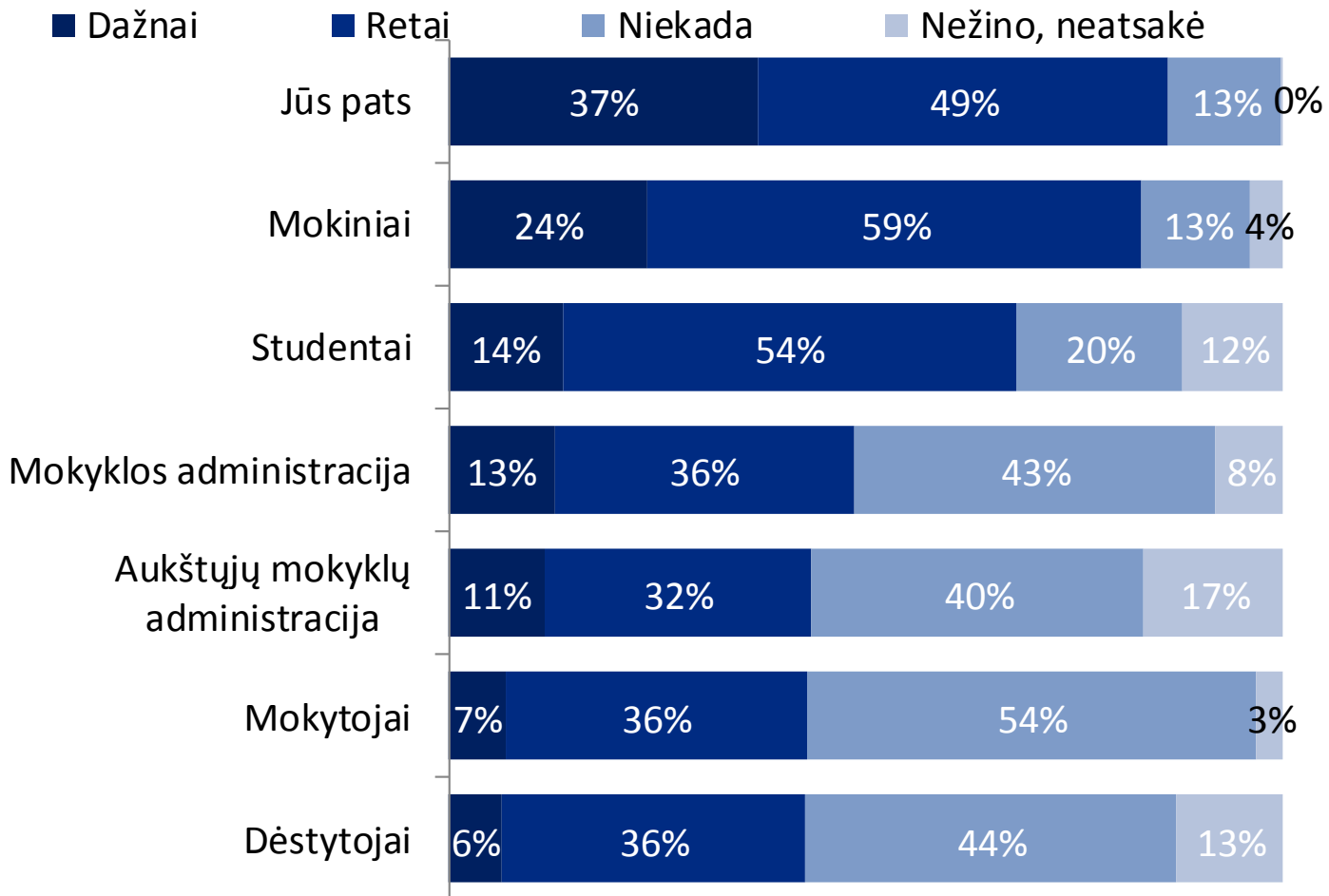
NESAŽININGO ELGESIO PATIRTIS STUDIJŲ METU

AR JUMS YRA TEKĘ PASIELGTI ŽEMIAU IŠVARDINTAIS BŪDAIS?

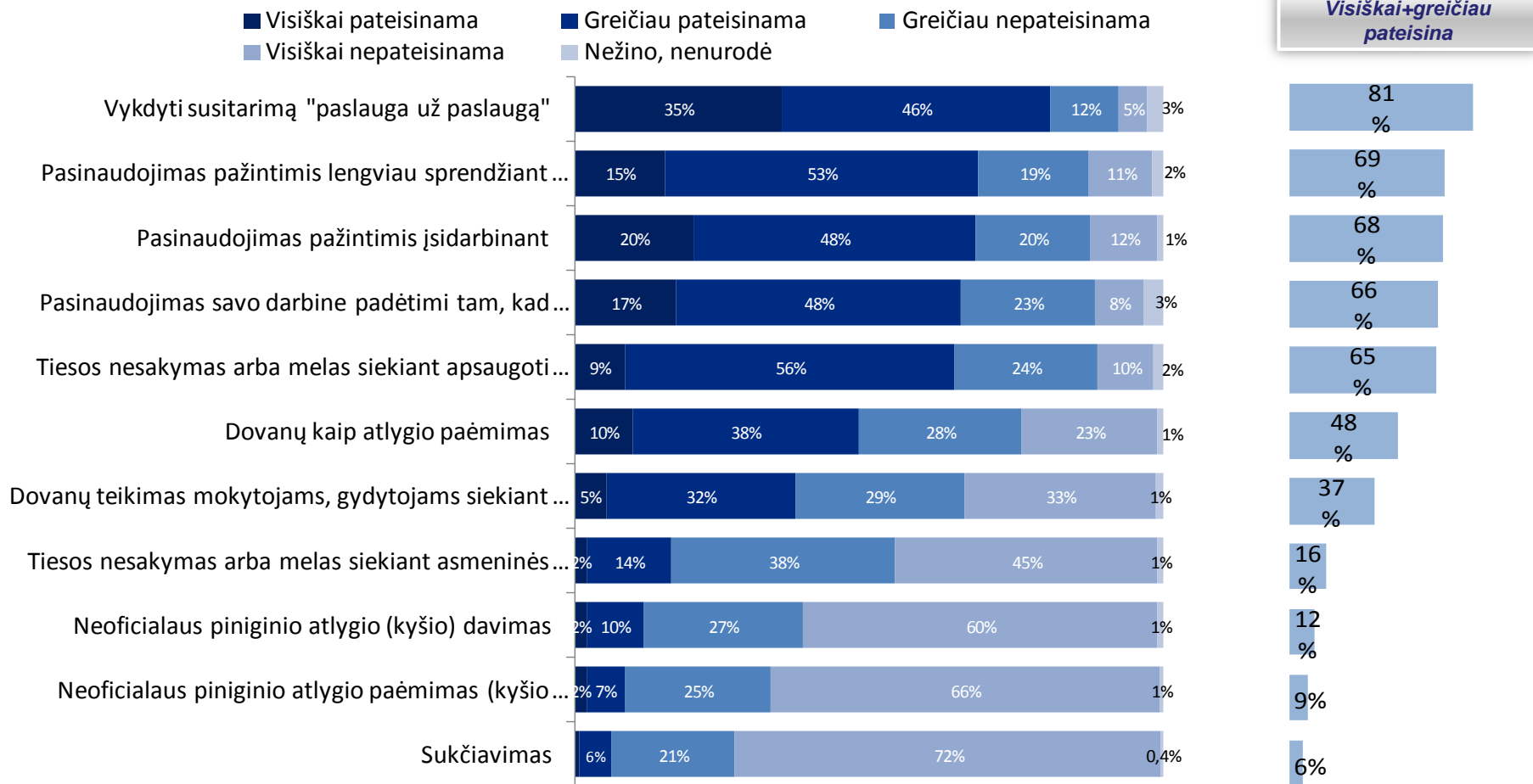
NESAŽININGO ELGESIO PATIRTIS

KAIP DAŽNAI IŠVARDINTI ASMENYS, JŪSŲ NUOMONE, BANDO UŽKIRSTI KELIĄ NESAŽININGAM ELGESIUI (NUSIRAŠINĖJIMUI, RAŠTO DARBŲ PIRKIMUI IR PAN.) MOKYMO ĮSTAIGOJE?

NESAŽININGO ELGESIO NUOSTATINIS VERTINIMAS

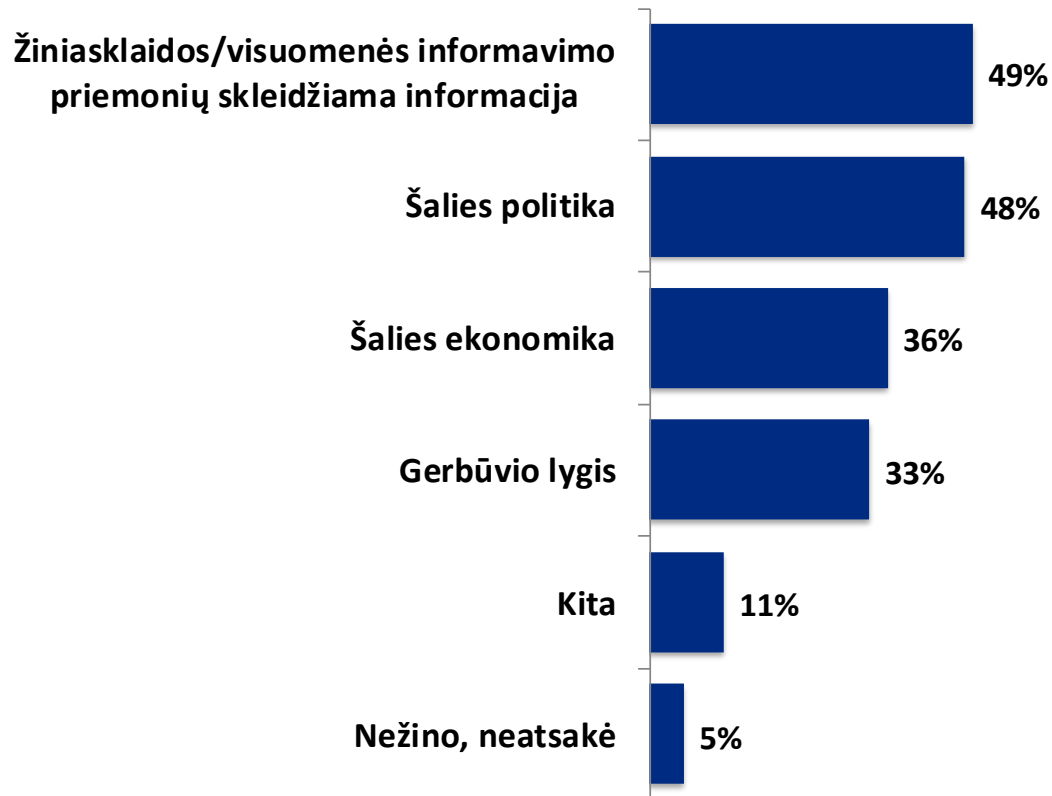
KAIP MANOTE, AR GALI BŪTI PATEISINAMOS ŠIOS SITUACIJOS

Fokusuotų grupinių diskusijų metu ekspertai pabrėžė, kad jaunimas paprastai suvokia, jog įsivelia į korupcinius santykius tik tada, kai „ima arba duoda kyšį“.

NESAŽININGĄ ELGESĮ ĮTAKOJANTYS VEIKSNIAI

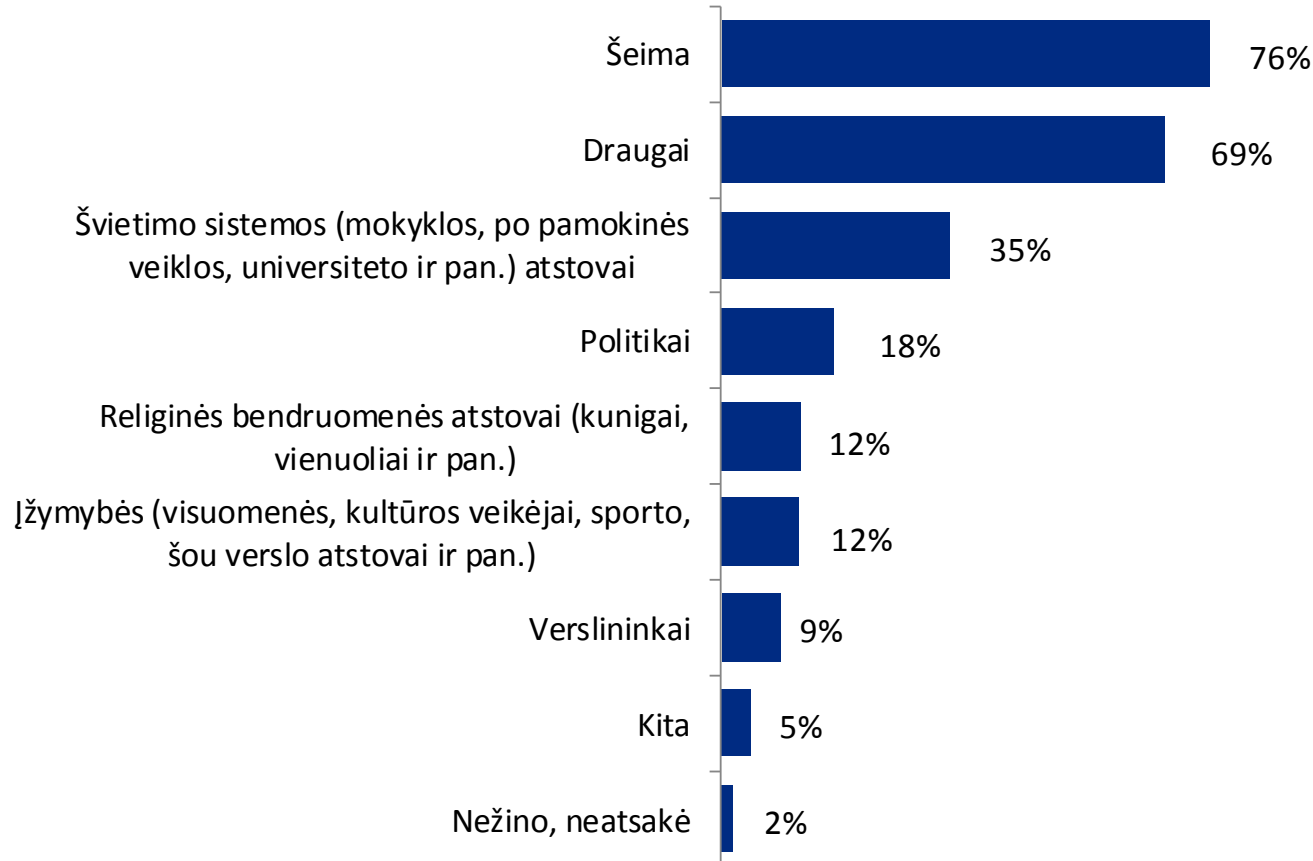
JŪSŲ NUOMONE, KAS IŠ ŽEMIAU IŠVARDINTŲ VEIKSNIŲ DARO DIDŽIAUSIĄ ĮTAKĄ JŪSŲ BENDRAAMŽIŲ NESAŽININGAM ELGESIUI?

Fokusuotos grupinės diskusijos su jaunimo atstovais dalyviai neigiamai vertinamo elgesio priežastis sieja su aplinkos veiksniais. Fokusuotos grupinės diskusijos su ekspertais dalyviai teigė, kad „korupcinius visuomenės tinklus mezga patys suaugusieji ir jaunimas tiesiog pakliūna kaip žuvis - jie nežino, ką daryti“, vyravo požiūris, kad dėl nesąžiningo jaunimo elgesio „kalta aplinka“, „kalti suaugusieji“.

SAŽININGO ELGESIO AGENTAI

JŪSŲ NUOMONE, KAS IŠ ŽEMIAU NURODYTŲ ŽMONIŲ AR JŪ GRUPIŲ TURI DAUGIAUSIAI ĮTAKOS JŪSŲ BENDRAAMŽIŲ SAŽININGAM ELGESIUI?

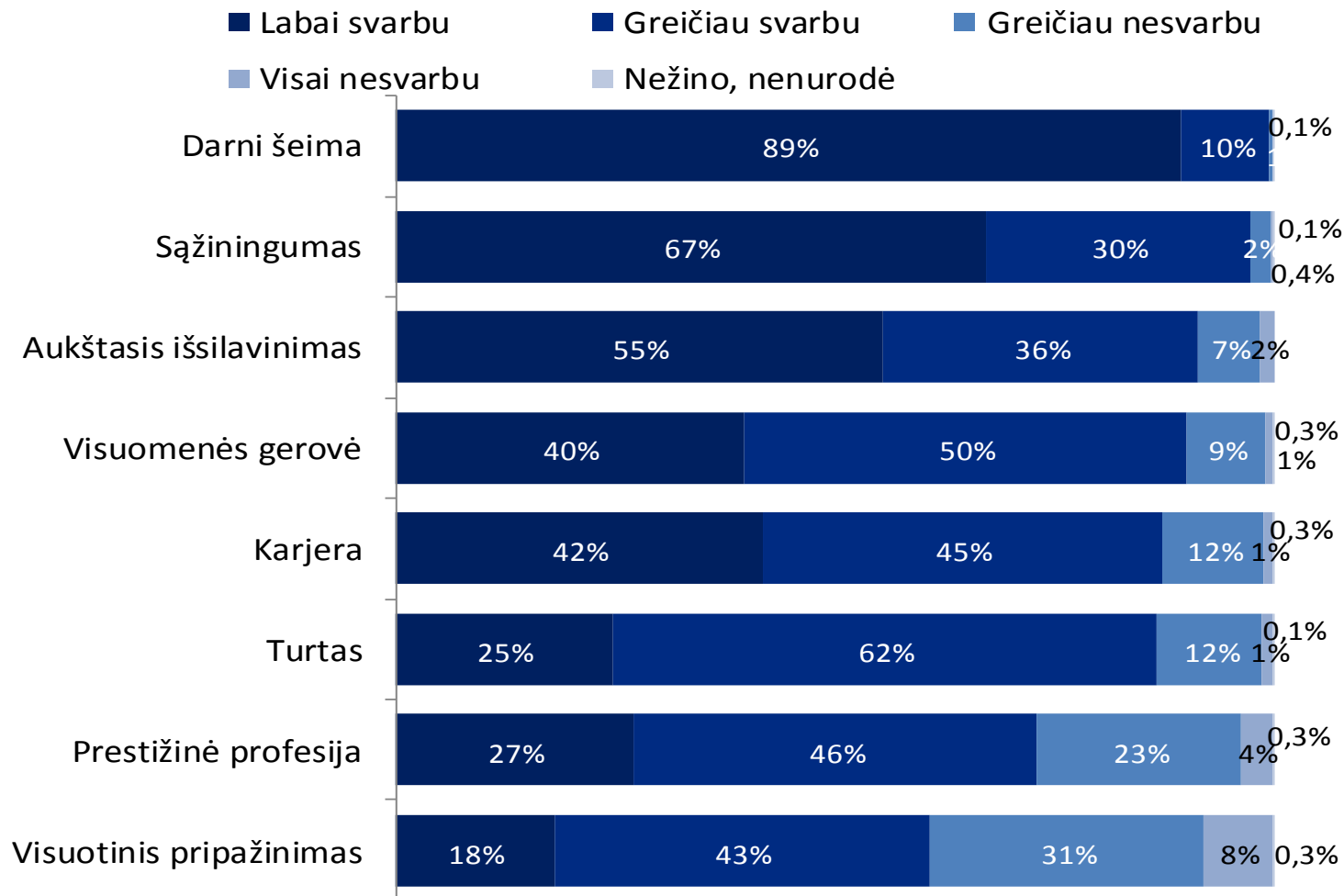
Fokusuotos grupinės diskusijos su jaunimo atstovais dalyviai teigė, kad elgesio priežastys glūdi aplinkoje: visuomenėje egzistuojančiose nuostatose, ekonomikos padėtyje, vyraujančiuose stereotipuose.

**KĄ DARYTI IR
KO TIKĖTIS?**

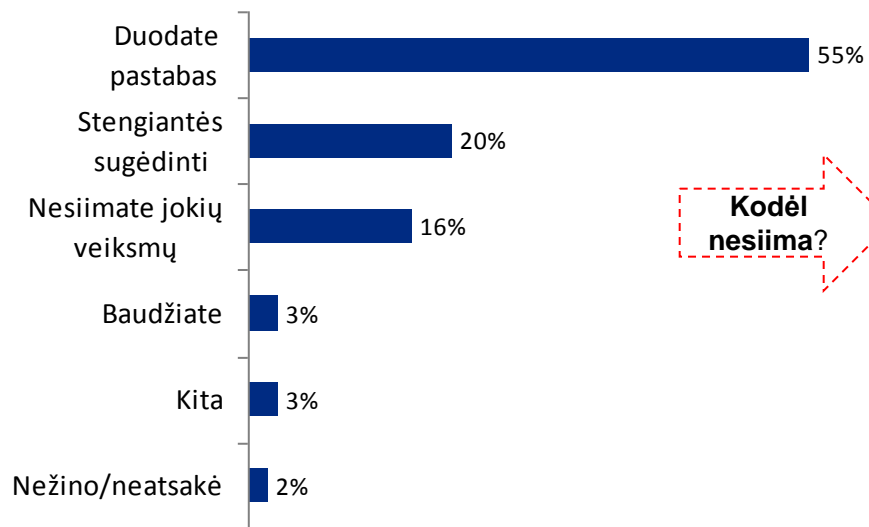
VERTYBĖS - ASMENINĖ PERSPEKTYVA

PRAŠOME PASAKYTI, KIEK SVARBU JŪSŲ GYVENIME:

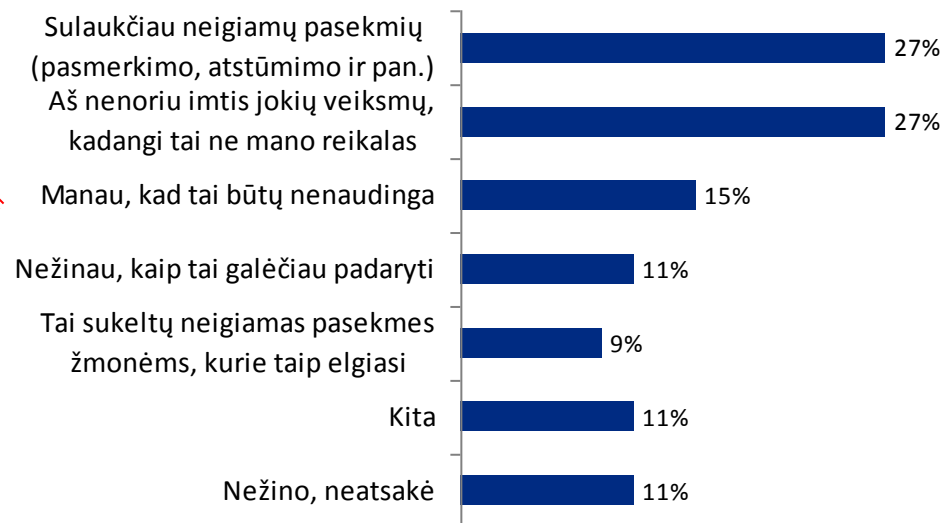
ASMENINĖ REAKCIJA Į NESĄŽININGĄ ELGESĮ

KAIP DAŽNIAUSIAI JŪS PATS REAGUOJATE Į NESĄŽININGĄ ELGESĮ?

Kodėl nesiima?

KAS DAŽNIAUSIAI LEMIA TAI, JOG JŪS, PASTEBĖJĘS NESĄŽININGĄ ELGESĮ, NESIIMATE JOKIŲ VEIKSMŲ?

PREVENČINĖS PRIEMONĖS

KOKIOS KONKREČIOS PRIEMONĖS, JŪSŲ MANYMU, BŪTŲ VEIKSMINGOS UŽKERTANT KELIĄ NESĄŽININGAM JAUNIMO ELGESIUI?

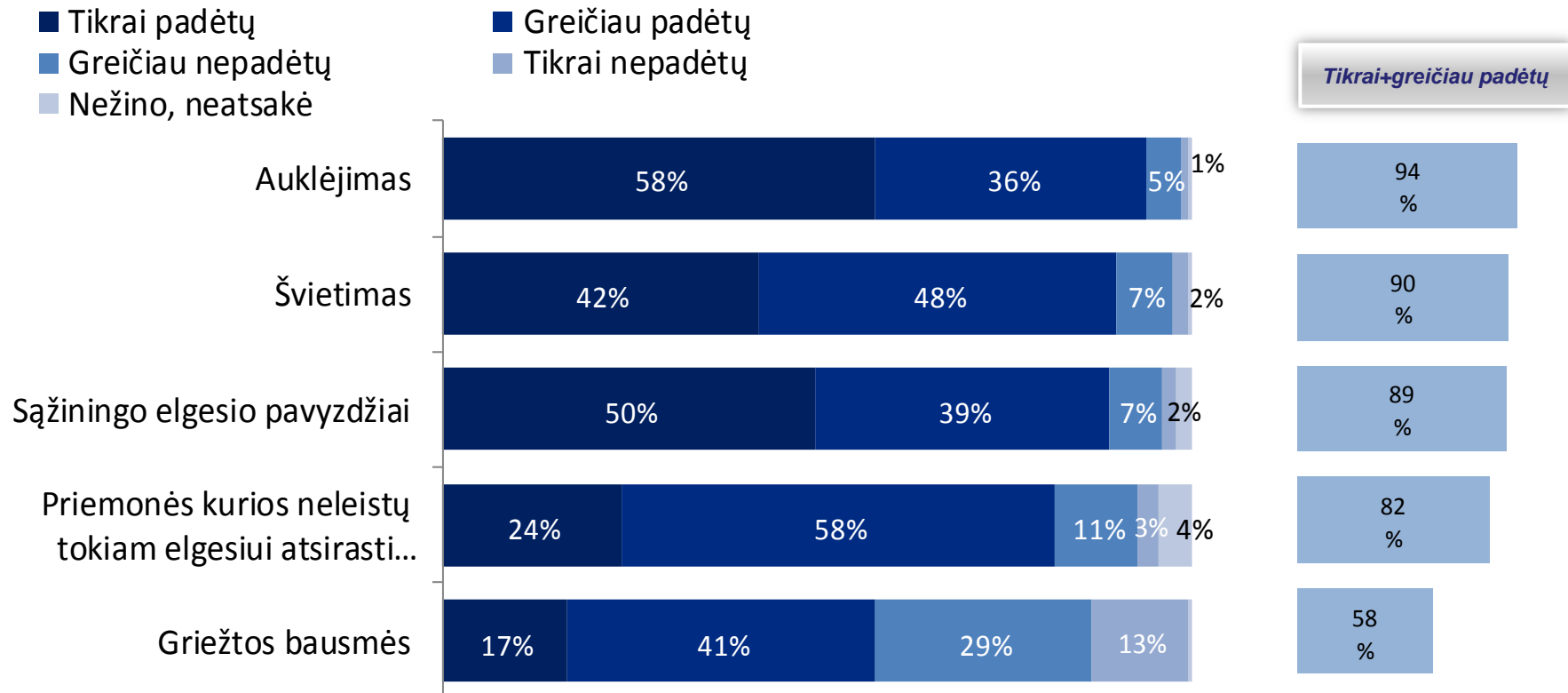

Visi respondentai (%) N=700

*34% respondentų negalėjo įvardyti priemonių

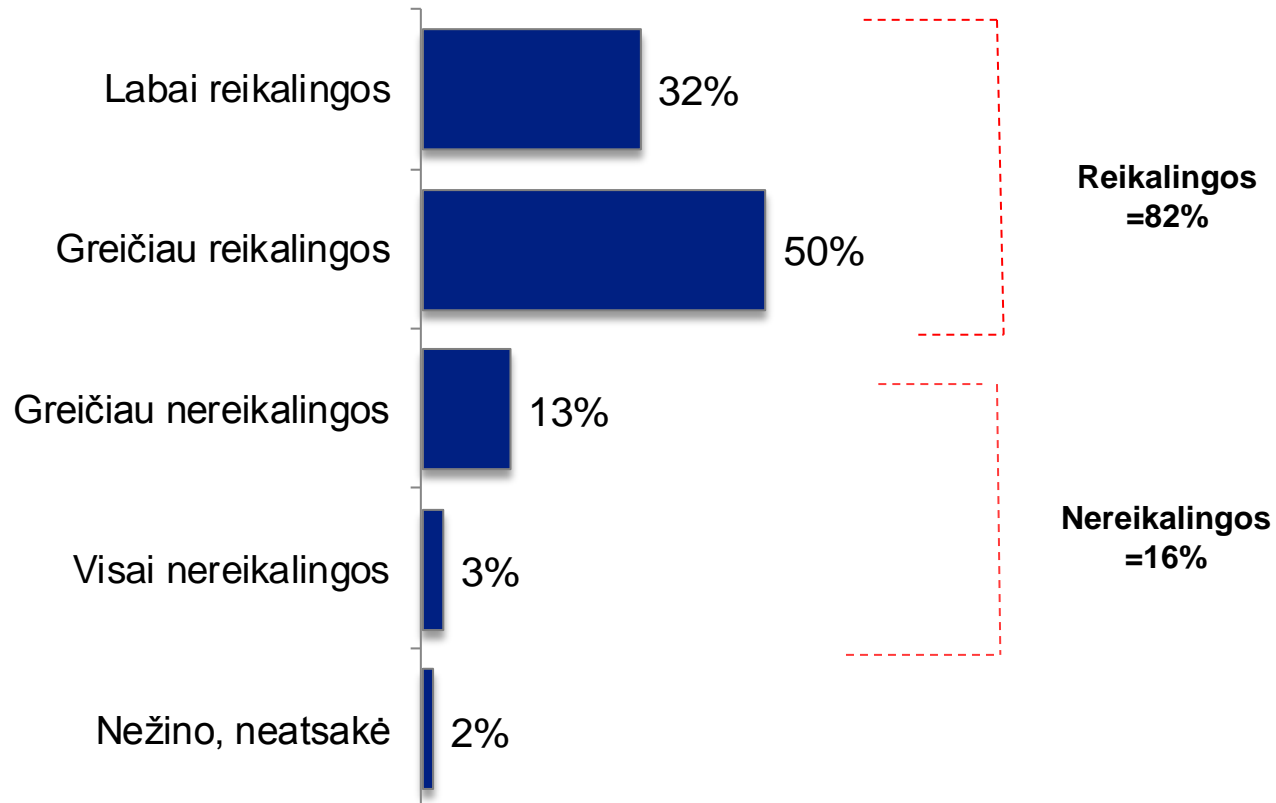
PREVENCINIŲ PRIEMONIŲ EFEKTYVUMAS

KAIP MANOTE, KIEK ŽEMIAU IŠVARDINTOS PRIEMONĖS GALĖTŲ PADĖTI UŽKIRSTI KELIĄ JAUNIMO NESĄŽINGAM ELGESIUI?

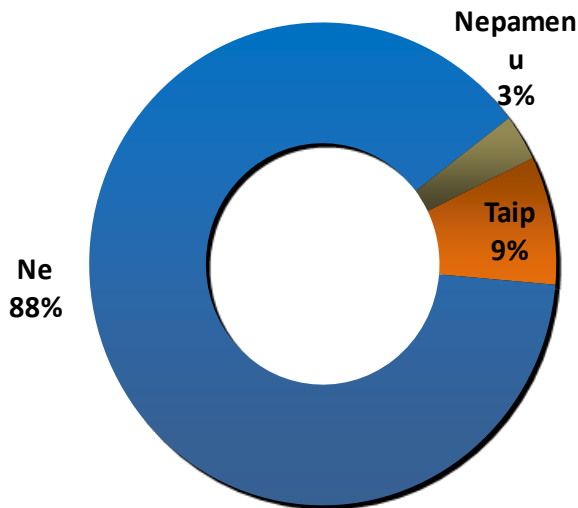
ANTI KORUPCINĖS PROGRAMOS POREIKIS

KAIP MANOTE, AR MOKYKLOJE YRA REIKALINGOS ANTIKORUPCINĖS PROGRAMOS (PAMOKOS, UŽSIĖMIMAI, PROJEKTAI IR PAN., SUSIJĘ SU ANTIKORUPCINIŲ UGDYMU)?

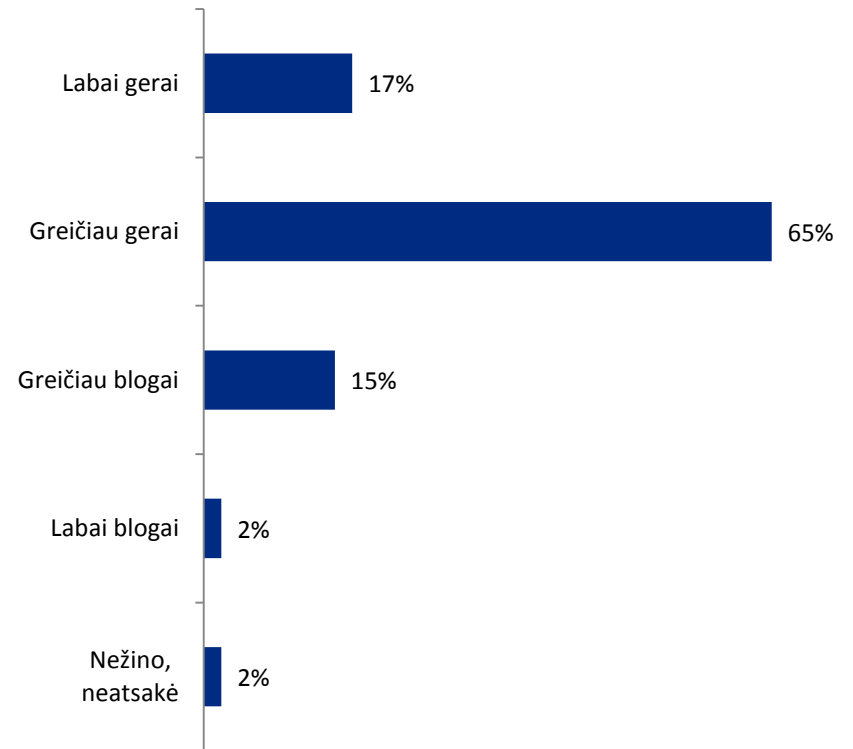
DALYVAVIMAS ANTIKORUPCINĖJE PROGRAMOJE

AR JUMS TEKO DALYVAUTI MOKYKLOS
RENGIAMOJE ANTIKORUPCIJOS PROGRAMOJE?

Kaip
vertina?

KAIP VERTINATE ANTIKORUPCINĘ PROGRAMĄ,
KURIOJE DALYVAVOTE?

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!

Daugiau informacijos:
www.skaidrumas.lt
El. paštu: info@transparency.lt
Tel: +370 (5) 212 69 51